

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 4. Conservatores an possint cognoscere de debito civili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

2. Habent jurisdictionem heteroclitam.
3. Cognoscunt aliquando in prima instantia.

Regulariter simplex jurisdicção & mixtum imperium nisi tamen plenissima omnimodaque jurisdicção eis sit demandata. *gloss. Clem. 1. verb. omnimodam de foro compet. Ioan. Baptista Confessus de privileg. ordinum part. 2. tit. 4. cap. 7. de officio conservatoris. fol. 350.* quæ dijudicatio dependet à tenore diplomatis conservatorialis, ut recte conservatores dici possint habere jurisdictionem heteroclitam seu anomalam ut paulo plenius intelligi poterit ex iis quæ eodem in tractatu tradidi *lib. 4. quest. 109. num. 12. & seqq. & quest. 111. per tot. & eleg. Farinac. dec. 616. per tot. ubi late explicat clausulas conservatoriales part. 2.* Imo vero habere ordinariam, posseque in prima instantia cognoscere, tradit notanter Gregorius Saurus in *floribus decisionum lib. 1. tit. 17. de officio deleg. dec. 1. fol. 25.* & etiam Guido Papæ. *Dec. 247.* censuit eos habere mixtum imperium, quem vide eum Apoft.

QUÆSTIO QUARTA.

Conservatores an possint cognoscere de debito civili.

S V M M A R I V M.

1. Possit censuit Guido & cum eo quidam alii.
2. Non posse voluit Alciatus.

Possit censuit Guido *dec. 18.* Speculator *de instr. edis. §. nunc vero aliqua de ultim. vol. execut. num. 69. vers. conservatores autem, Emanuel. Roderic. quest. regul. 65. art. 12. Franciscus Marius decis. delphi 1087. part. 1.* Tum quod conservator sui ordinarius in prima instantia cognoscat, *Greg. Saurus loco infra citato.* Tum quia per retentionem debiti fit crediti injuria. *Spec. d. num. 69. gloss. cap. ad Apostolorum verb. injuriari de concess. prob. in extravog.* signanter cum de debito constat, per instrumentum publicum judiciale, confessionem partis aut rem judicatam, tunc enim est notoria injuria, de qua etiam conservator deputatus secundum formam juris scripti cognoscere potest, juxta Ignatium Lopes. *in addit. ad practicam Dias cap. 3. Emanuel. Roderic. d. art. 12. ubi fuse.* Tum quod jurisdicção conservatorum ad instar ordinariæ jurisdictionis censetur. *Navarr. cons. 3. de offic. del. Greg. Saurus in flor. decis. lib. 1. tit. 17. dec. 1. de offic. del. & dec. 2. gloss. cap. cum causam. verb. delegatus in fin. de app.*

app. Nevizan. conf. 38. numer. 11. VVamesius conf. 181. num. 4. de appell. Tum quod per retentionem rei ad alium spectantis vis dicatur inferri. l. vim facis qui ff. de vi et vi armat. Amanellus de claris aquis sing. nota quod si promiss. possitque is cuius res retinetur, ad suum conservatorem recurrere. Guiteres pract. questionum lib. 3. quest. 9. gloss. d. cap. ad apostolatus.

Non posse vero censuit Alciatus de presump. Reg. 1. presump. 23. num. 3. Et 4. lo. Guiteres pract. quest. lib. 3. quest. 9. qui rationibus in contrarium allatis acurè respondet. De qua questione ego etiam alio in meo tractatu differui d. quest. 39. num. 71. Emanuel Roderic. loco jam laudato se profuadit ac pro affirmativa concludit, respondetque antinoniis argumentisque contrariis, licet à facto aberrer, cum pro sua opinionis stabilitate laudat Alciatum, qui non affirmativam quam ipse, sed negativam amplectitur sententiam, qua de questione vide complura inferius quest. 102. 103. Et 104.

QUESTIO QUINTA.

Conservatores an cognoscere possint de causa hæresis.

SUMMARIUM.

1. Generalis commissio non extenditur ad causas fidei.
2. A delegatis ad Conservatores procedit argumentum.

Neutiquam, in causis enim herefios S. Sedes deputat speciales iudices, scilicet in ordinarios & inquisitores hæreticæ pravitatis cap. ad abolendam in fine vers. Si qui vero fuerint de hæreticis cap. accusatus §. fin. cap. ut officium in pr. Et §. compescendi ead. in 6. Deinde generalis Papæ commissio facta delegato non extenditur ad causas fidei. ca. Frater noster 16. quest. 1. cap. in generali ubi glo. verb. generalis de Reg. iur. in 6. ergo neque generalis commissio data conservatori, ad ejusmodi causas fidei extendi potest. A delegatis enim ad conservatores procedit argumentum tantum à genere ad speciem. gloss. cap. fin. verb. edita de offic. del. in 6. arg. I semper in generalibus de Reg. iur. Navar. conf. 3. de officio deleg. Denique fidei favore multa sunt specialia jure introducta, pedum contra privilegia, sed & adversus communes juris regulas. cap. in fidei favorem cap. accusatus §. licet §. sane cap. ne aliqui de heret. in 6. & ita huic questioni eodem in meo tractatu etiam respondi libro 4. quest. 47. quod tamen intellectum velim cum ea mica salis, de qua inferius quest. 96.

Quest.